

16/HU
WP 244 rev.01

Iránymutatás az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó fő felügyeleti hatóságának meghatározásához

Az elfogadás időpontja: 2016. december 13.
A legutóbbi felülvizsgálat és elfogadás időpontja: 2017. április 5.

Ez a munkacsoport a 95/46/EK irányelv 29. cikke alapján jött létre. A munkacsoport adatvédelemmel, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó független európai tanácsadó szerv. Feladatait a 95/46/EK irányelv 30. cikke és a 2002/58/EK irányelv 15. cikke határozza meg.

A titkársági feladatokat ellátja: Európai Bizottság, Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság, C Igazgatóság (Alapvető jogok és uniós polgárság), B-1049 Brüsszel, Belgium, MO59 05/35. sz. iroda.

Honlap: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

Tartalomjegyzék

1.	A fő felügyeleti hatóság meghatározása: a legfontosabb alapfogalmak	3
1.1.	A személyes adatok határokon átnyúló kezelése	3
1.1.1.	Jelentős mértékben érint.....	3
1.2.	Fő felügyeleti hatóság	4
1.3.	Tevékenységi központ	5
2.	A fő felügyeleti hatóság meghatározásának lépései	5
2.1.	Az adatkezelő „tevékenységi központjának” megállapítása.....	5
2.1.1.	Az adatkezelő tevékenységi központjának megállapítása akkor, ha nem egyezik az Unió belüli központi ügyvitel helyével.....	7
2.1.2.	Vállalkozáscsoportok	8
2.1.3.	Közös adatkezelők.....	8
2.2.	Határesetek.....	8
2.3.	Az adatfeldolgozó	9
3.	Egyéb lényeges kérdések	10
3.1.	Az „érintett felügyeleti hatóság” szerepe.....	10
3.2.	Helyi adatkezelés	11
3.3.	Az Unióban tevékenységi hellyel nem rendelkező vállalkozások	11
	MELLÉKLET – Iránymutató kérdések a fő felügyeleti hatóság meghatározásához	11

1. A fő felügyeleti hatóság meghatározása: a legfontosabb alapfogalmak

1.1. A személyes adatok határokon átnyúló kezelése

A fő felügyeleti hatóságot csak abban az esetben szükséges meghatározni, ha az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó személyes adatok határokon átnyúló kezelését végzi. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 23.pontja a következőképpen határozza meg a „személyes adatok határokon átnyúló adatkezelését”:

- *személyes adatoknak az Unióban megvalósuló olyan kezelése, amelyre az egynél több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő vagy adatfeldolgozó több tagállamban található tevékenységi helyein folytatott tevékenységekkel összefüggésben kerül sor; vagy*
- *személyes adatoknak az Unióban megvalósuló olyan kezelése, amelyre az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó egyetlen tevékenységi helyén folytatott tevékenységekkel összefüggésben kerül sor úgy, hogy egynél több tagállamban jelentős mértékben érint vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érint érintetteket.*

Ez azt jelenti, hogy amennyiben egy szervezet például Franciaországban és Romániában rendelkezik tevékenységi hellyel, és a személyes adatok kezelése összefügg az e helyeken folytatott tevékenységekkel, akkor határokon átnyúló adatkezelés történik.

Másik eshetőségként előfordulhat, hogy a szervezet csak a franciaországi tevékenységi helyén folytat adatkezelési tevékenységet. Ha azonban ez a tevékenység Franciaországban és Romániában is jelentős mértékben érint – vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érint – érintetteket, akkor szintén határokon átnyúló adatkezelésnek minősül.

1.1.1. Jelentős mértékben érint

Az általános adatvédelmi rendelet nem határozza meg, mi értendő a „jelentős mértékben” és az „érint” alatt. Ezzel a megfogalmazással az volt a cél, hogy ne tartozzon az egyetlen tevékenységi helyen zajló, *bármilyen* hatást kifejtő összes adatkezelési tevékenység a „személyes adatok határokon átnyúló adatkezelése” fogalmának hatálya alá.

A „jelentős” melléknév leginkább idevágó, szokványos jelentései a következők: „bőséges vagy jelentős mennyiségű vagy méretű, számottevő, elég nagy” vagy „komoly értékű, valóban jelentős, szilárd, súlyos, fontos” (Oxford English Dictionary).

Az „érint” ige leginkább idevágó jelentései: „befolyásol” vagy „lényeges benyomást gyakorol”. Értelmét tekintve összefügg vele a „hatás” főnév, amelynek jelentése egyebek mellett az „eredmény” vagy „következmény” (Oxford English Dictionary). Ebből következik, hogy az adatkezelés akkor *érint* valakit, ha valamilyen hatással van rá. Az egyénekre jelentős hatást nem gyakorló adatkezelés tehát nem tartozik a „személyes adatok határokon átnyúló adatkezelése” fogalommeghatározásának második része alá. A fogalommeghatározás első része azonban vonatkozhat rá akkor, ha a személyes adatok kezelése az egynél több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő vagy adatfeldolgozó több tagállamban található tevékenységi helyein folytatott tevékenységekkel összefüggésben zajlik.

Az adatkezelés nem csak akkor tehet eleget a fogalommeghatározás második részének, ha ténylegesen jelentős hatást vált ki, hanem már abban az esetben is, ha jelentős hatása valószínűsíthető. Megjegyzendő, hogy a „valószínűsíthető” nem azt jelenti, hogy a jelentős hatás távoli eshetősége áll fenn. A jelentős hatás meglétének inkább valószínűnek kell lennie. Másrészt ez azt is jelenti, hogy az adatkezelésnek nem kell ténylegesen egyéneket érintenie: a jelentős hatás valószínűsége elegendő ahhoz, hogy az adatkezelés a „személyes adatok határokön átnyúló adatkezelése” fogalmának hatálya alá tartozzon.

Az, hogy az adatkezelési művelet több tagállamban több – akár nagyszámú – egyén személyes adatainak kezelésével jár, nem feltétlenül jelenti azt, hogy az adatkezelés jelentős hatást fejt ki, vagy jelentős hatása valószínűsíthető. Az egyénekre jelentős hatást nem gyakorló adatkezelés tehát a fogalommeghatározás második részének alkalmazásában nem minősül határokön átnyúló adatkezelésnek, függetlenül attól, hány egyént érint.

A felügyeleti hatóság eseti alapon értelmezi „jelentős mértékben érint” fogalmát. Figyelembe kell venni az adatkezelés körülményeit, az adatok jellegét, az adatkezelés célját, valamint olyan tényezőktől, mint hogy az adatkezelés:

- egyéneknek ténylegesen vagy valószínűsíthetően kárt, veszteséget vagy szenvedést okoz-e;
- ténylegesen vagy valószínűsíthetően valós hatást gyakorol-e jogok korlátozása vagy lehetőség elmaradása tekintetében;
- érinti vagy valószínűsíthetően érinti-e egyének egészségét, jóllétét vagy lelki nyugalmaát;
- érinti vagy valószínűsíthetően érinti-e egyének pénzügyi vagy gazdasági helyzetét vagy körülményeit;
- egyéneket hátrányos megkülönböztetésnek vagy tisztességtelen bánásmódnak tehet-e ki;
- a különleges kategóriákba tartozó személyes vagy egyéb kényes természetű adatokat, különösen gyermekek személyes adatait érinti-e;
- hatására ténylegesen vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben megváltozik-e egyének viselkedése;
- valószínűtlen, előre nem látott vagy nemkívánatos következményekkel jár-e egyének számára;
- kellemetlenséget vagy más kedvezőtlen következményt, többek között a hírnév romlását okozza-e; vagy
- személyes adatok széles körére terjed-e ki.

A „jelentős hatás” vizsgálata végeredményben arra szolgál, hogy a felügyeleti hatóságoknak csak akkor kelljen hivatalosan együttműködniük az általános adatvédelmi rendelet szerinti egységességi mechanizmuson keresztül, „*amikor egy felügyeleti hatóság célja olyan intézkedés elfogadása, amely több tagállamban nagyszámú érintettet jelentős mértékben érintő adatkezelési műveletekre vonatkozóan joghatást ér el*”. (A (135) preambulumbekzdés.)

1.2. Fő felügyeleti hatóság

Egyszerűen fogalmazva a fő felügyeleti hatóság az a hatóság, amelynek elsődleges felelőssége, hogy a határokön átnyúló adatkezelési tevékenységekkel foglalkozzon, például

abban az esetben, ha valamely érintett panaszt tesz személyes adatainak kezelésével kapcsolatosan.

A fő felügyeleti hatóság összehangolja a más „érintett” felügyeleti hatóságok bevonásával zajló vizsgálatot.

A fő felügyeleti hatóság az adatkezelő „tevékenységi központjának” vagy az Európai Unión belüli „egyetlen tevékenységi helyének” megállapításától függően határozható meg. Az általános adatvédelmi rendelet 56. cikke a következőképpen rendelkezik:

- *az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tevékenységi központja vagy egyetlen tevékenységi helye szerinti felügyeleti hatóság jogosult fő felügyeleti hatóságként eljárni az említett adatkezelő vagy az adatfeldolgozó által végzett határokon átnyúló adatkezelés tekintetében, a 60. cikk szerinti [együttműködési] eljárással összhangban.*

1.3. Tevékenységi központ

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 16. pontja szerint a „tevékenységi központ”:

- *az egynél több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő esetében az Unión belüli **központi ügyvitelének helye**, ha azonban a személyes adatok kezelésének **céljaira és eszközeire vonatkozó döntéseket** az adatkezelő egy Unión belüli másik tevékenységi helyén hozzák, és az utóbbi tevékenységi hely rendelkezik **hatáskörrel az említett döntések végrehajtására**, az említett döntéseket meghozó tevékenységi helyet kell tevékenységi központnak tekinteni;*
- *az egynél több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatfeldolgozó esetében az Unión belüli központi ügyvitelének helye, vagy ha az adatfeldolgozó az Unióban nem rendelkezik központi ügyviteli hellyel, akkor az adatfeldolgozónak az az Unión belüli tevékenységi helye, ahol az adatfeldolgozó tevékenységi helyén folytatott tevékenységekkel összefüggésben végzett fő adatkezelési tevékenységek zajlanak, amennyiben az adatfeldolgozóra e rendelet szerint meghatározott kötelezettségek vonatkoznak;*

2. A fő felügyeleti hatóság meghatározásának lépései

2.1. Az adatkezelő „tevékenységi központjának” megállapítása

A tevékenységi központ megállapításához előbb meg kell határozni az adatkezelő Unión belüli központi ügyvitelének helyét, ha van ilyen¹. Az általános adatvédelmi rendeletről következő megközelítés szerint az Unión belüli központi ügyvitel helyén születnek a személyes adatok kezelésének céljaira és eszközeire vonatkozó döntések, és az ilyen döntések végrehajtására is ez a hely rendelkezik hatáskörrel.

¹ Az általános adatvédelmi rendelet az Európai Gazdasági Térségre vonatkozik, és az EGT-megállapodásba való beépítését követően alkalmazandó. Beépíthetőségének vizsgálata jelenleg zajlik, lásd: <http://www.efta.int/eea-lex/32016R0679>

A fő hatóság általános adatvédelmi rendeletben megfogalmazott alapelvének lényege, hogy a határokon átnyúló adatkezelés felügyeletét az Európai Unión belül kizárólag egy felügyeleti hatóság irányítsa. Amennyiben a határokon átnyúló különböző adatkezelési tevékenységekkel kapcsolatos döntéseket az Unión belüli központi ügyvitel helyén hozzák, akkor a multinacionális vállalat különböző, határokon átnyúló adatkezelési tevékenységeit egyetlen fő felügyeleti hatóság felügyeli. Azonban előfordulhatnak olyan esetek, amikor a központi ügyviteli helytől eltérő tevékenységi helyen bizonyos adatkezelési tevékenység céljairól és eszközeiről önálló döntések születnek. Felmerülhetnek tehát helyzetek, amikor több vezető hatóság határozható meg, például akkor, ha egy multinacionális vállalat úgy dönt, hogy az egyes adatkezelési tevékenységeit illetően külön döntéshozatali központokat hoz létre különböző országokban.

Emlékeztetőül: amennyiben egy multinacionális vállalat az adatkezelési tevékenységeinek céljaival és eszközeivel kapcsolatos döntéseket az Unión belüli egyik tevékenységi helyén összpontosítja (és ez a tevékenységi hely rendelkezik hatáskörrel ilyen döntések végrehajtására), akkor csak egy fő felügyeleti hatóságot kell meghatározni az adott multinacionális vállalat esetében.

Ilyen helyzetekben elengedhetetlen, hogy a vállalkozások pontosan megjelöljék, hol születnek az adatkezelés céljaival és eszközeivel kapcsolatos döntések. A tevékenységi központ helyes megjelölése az adatkezelők és adatfeldolgozók érdeke, hiszen egyértelművé teszi, mely felügyeleti hatósággal kell kapcsolatban lenniük az általános adatvédelmi rendeletben foglalt kötelezettségeik teljesítésével összefüggő különféle feladataikat illetően. Ezek közé tartozik adott esetben az adatvédelmi tisztviselő kijelölése, vagy a hatósággal való egyeztetés olyan adatkezelési tevékenység esetén, amelynek kockázatát az adatkezelő észszerű módon nem tudja mérsékelni. Az általános adatvédelmi rendelet vonatkozó rendelkezései ezeket a kötelezettségeket teljesítésével összefüggő feladatokat hivatottak megkönnyíteni.

Az alábbiakban néhány példa ennek szemléltetésére:

1. példa: Egy élelmiszer-kiskereskedő székhelye (azaz központi ügyvitelének helye) a hollandiai Rotterdamban található. Emellett több más uniós tagállamban is rendelkezik tevékenységi helyekkel, amelyek egyénekkal állnak kapcsolatban. Mindegyik tevékenységi helyen ugyanazokkal a szoftverekkel kezelik a fogyasztók személyes adatait üzletszerzés céljából. A fogyasztói személyes adatok üzletszerzési célú kezelésének céljaival és eszközeivel kapcsolatos összes döntést a rotterdami székhelyen hozzák. Következésképpen a vállalat fő felügyeleti hatósága ennek a határokon átnyúló adatkezelési tevékenységnek a tekintetében a holland felügyeleti hatóság.

2. példa: Egy bank székhelye Frankfurtban található, az összes² banki adatkezelési tevékenységét onnan szervezik, biztosítási üzletága viszont Bécsben működik. Ha az összes biztosítási célú adatkezelési tevékenységre vonatkozó döntések meghozatala és az e döntések végrehajtása az Európai Unió egész területét tekintve a bécsi tevékenységi hely hatáskörébe tartozik, akkor az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 16. pontjában foglaltak szerint a

² Belátjuk, hogy a személyes adatok banki célú kezelése számos különféle adatkezelési tevékenységet foglal magában. Az egyszerűség kedvéért azonban az összeset egyetlen célként kezeljük. Ugyanez vonatkozik a biztosítási célú adatkezelésre.

fő hatóság a személyes adatok határokon átnyúló, biztosítási célú kezelését illetően az osztrák felügyeleti hatóság, a személyes adatok banki célú kezelését illetően pedig a német hatóság (a hesseni tartományi felügyeleti hatóság) lesz, függetlenül attól, hol találhatóak az ügyfelek³.

2.1.1. Az adatkezelő tevékenységi központjának megállapítása akkor, ha nem egyezik az Unión belüli központi ügyvitel helyével.

Az általános adatvédelmi rendelet (36) preambulumbekzdése segítséget nyújt annak a fő tényezőnek a tisztázásában, amely alapján megállapítható az adatkezelő tevékenységi központja, ha a központi ügyintézési hely szempontja nem vehető figyelembe. Ehhez meg kell állapítani, hol zajlik az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó fő döntéseket meghatározó ügyvezetési tevékenység tényleges és valós, tartós jelleget biztosító körülmények közötti gyakorlása. A (36) preambulumbekzdés emellett egyértelművé teszi, hogy „[a] személyes adatok kezelésére szolgáló műszaki eszközök jelenléte és használata, illetve az adatkezelési tevékenység önmagában nem jár tevékenységi központként való minősítéssel, és ezért nem meghatározó szempontja a tevékenységi központnak”.

Az adatkezelő maga határozza meg, hol található a tevékenységi központja, és ennek megfelelően mely felügyeleti hatóság lesz a fő hatóság az esetben. Az érintett felügyeleti hatóság azonban később kifogással élhet e döntés ellen.

Az alábbi tényezők figyelembevétele hasznos lehet az adatkezelő tevékenységi központjának az általános adatvédelmi rendelet feltételei szerinti meghatározásához, amennyiben a tevékenységi központ nem azonos az Unión belüli központi ügyvitel helyével.

- Hol történik az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó döntések végső jóváhagyása?
- Hol születnek az adatkezelést érintő üzleti döntések?
- Hol található ténylegesen a döntések végrehajtása iránti hatáskör?
- Hol dolgozik a határokon átnyúló adatkezelés irányításáért általános felelősséggel tartozó igazgató (vagy igazgatók)?
- Hol jegyezték be az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót társaságként, amennyiben egyazon ország területen történt?

Megjegyzendő, hogy ez a felsorolás nem kimerítő jellegű. Az adott adatkezelőtől vagy adatkezelési tevékenységtől függően egyéb tényezők is lényegesek lehetnek. Ha a felügyeleti hatóság okkal vonja kétségbe, hogy az adatkezelő által meghatározott tevékenységi kör az általános adatvédelmi rendelet alkalmazásában valójában tevékenységi központnak minősül, akkor természetesen felszólíthatja az adatkezelőt, hogy közölje a tevékenységi központja helyének igazolásához szükséges kiegészítő adatokat.

³ Arra is emlékeztetünk, hogy az általános adatvédelmi rendelet meghatározott esetekben lehetővé teszi a helyi felügyeletet. Lásd a (127) preambulumbekzdést: „A **nem fő felügyeleti hatóságként eljáró egyes felügyeleti hatóságok illetékesek helyi ügyekben** abban az esetben, ha az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó ugyan egynél több tagállamban rendelkezik tevékenységi hellyel, azonban a konkrét adatkezelés tárgya **csak egyetlen tagállamban végzett adatkezelésre vonatkozik, és csak abban az egyetlen tagállamban élő érintettek**re irányul, például ha a személyes adatok kezelésének tárgya a munkavállalói adatoknak konkrét foglalkoztatással összefüggő kezelése egy adott tagállamban.” Ebből az elvből az következik, hogy a helyi foglalkoztatáshoz kapcsolódó humán erőforrás-ügyi adatok felügyelete több felügyeleti hatóság illetékességébe is tartozhat.

2.1.2. Vállalkozáscsoportok

Ha az adatkezelést Unión belüli székhellyel rendelkező vállalkozáscsoport végzi, akkor feltehetően az általános ellenőrzést gyakorló vállalkozás tevékenységi helye a személyes adatok kezelését illetően döntéshozatali hatáskörrel rendelkező központ, következésképpen a vállalkozáscsoport tevékenységi központjának tekintendő, kivéve, ha az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó döntéseket valamely más tevékenységi helyen hozzák. A vállalkozáscsoport Unión belüli anyavállalata vagy működési központja valószínűleg a tevékenységi központ, mivel feltehetően ott található a központi ügyvitel helye.

A fogalommeghatározásban az adatkezelő központi ügyvitelének helyére való hivatkozás megállja a helyét azon szervezetek esetében, amelyek döntéshozatala központosított, felépítésüket tekintve pedig ágszerkezetűek. Ilyenkor egyértelmű, hogy a vállalat székhelye rendelkezik hatáskörrel a határokon átnyúló adatkezelésre vonatkozó döntések meghozatalára és végrehajtására. A tevékenységi központ helye – és következésképpen a fő felügyeleti hatóság – ilyenkor egyértelműen meghatározható. A vállalkozáscsoportok döntéshozatali rendszere azonban ennél összetettebb lehet, ha a határokon átnyúló adatkezeléssel kapcsolatos döntéshozatali hatásköröket különböző tevékenységi helyek kapják. A vállalkozáscsoportok a fentiekben ismertetett szempontok segítségével könnyebben meghatározhatják tevékenységi központjukat.

2.1.3. Közös adatkezelők

Az általános adatvédelmi rendelet nem foglalkozik kifejezetten azzal a kérdéssel, hogyan kell meghatározni a fő hatóságot abban az esetben, ha az adatkezelés céljait és eszközeit két vagy több, az Unióban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő közösen határozza meg, vagyis közös adatkezelőként jár el. A 26. cikk (1) bekezdése és a (79) preambulumbekkezdés egyértelműen rögzíti, hogy közös adatkezelés esetén az adatkezelők átlátható módon határozzák meg a rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítéséért fennálló felelősségük megoszlását. Az egységességi elv előnyeinek kihasználása érdekében ezért a közös adatkezelőknek ki kell jelölniük (a döntéseket hozó tevékenységi helyek közül) azt a tevékenységi helyüket, amely az összes közös adatkezelő tekintetében hatáskörrel rendelkezik az adatkezeléssel kapcsolatos döntések végrehajtására. A közös adatkezelők körében végzett adatkezelés szempontjából ez a tevékenységi hely tekintendő a tevékenységi központnak. A közös adatkezelők közötti megállapodás nem érinti az általános adatvédelmi rendeletben a felelősségre vonatkozóan rögzített szabályokat, különösen a 82. cikk (4) bekezdését.

2.2. Határesetek

Felmerülhetnek olyan határesetek és bonyolult helyzetek, amikor nehéz meghatározni a tevékenységi központot, vagy megállapítani az adatkezelésre vonatkozó döntések meghozatalának helyét. Ez olyankor fordulhat elő, ha az adatkezelő határokon átnyúló adatkezelést végez, és több tagállamban is rendelkezik tevékenységi hellyel, de az Unióban nincs központi ügyintézési helye, és az Unión belüli tevékenységi helyei közül egyik sem hoz adatkezelési döntéseket (vagyis ezek a döntések az Európai Unión kívül születnek).

A fent ismertetett esetben a határokon átnyúló adatkezelést végző vállalkozásnak érdekében állhat, hogy e tevékenységét fő hatóság felügyelje, mivel ezáltal élvezheti az egységességi elvből fakadó előnyöket. Az általános adatvédelmi rendelet azonban nem kínál megoldást

ilyen esetekre. Az említett körülmények között a vállalkozásnak azt a tevékenységi helyet kell kijelölnie tevékenységi központjaként, amely hatáskörrel rendelkezik az adatkezelési tevékenységre vonatkozó döntések végrehajtására, és az adatkezelésért felelősséget vállal, többek között elegendő eszközökkel rendelkezik. Ha a vállalkozás nem jelöl ki így tevékenységi központot, akkor a fő hatóságot sem lehet meghatározni. A felügyeleti hatóságoknak mindig tudniuk kell további vizsgálatokat folytatniuk, ha erre szükség van.

Az általános adatvédelmi rendelet nem engedi meg a legkedvezőbb fórum kiválasztását. Ha a vállalkozás azt állítja, hogy tevékenységi központja az egyik tagállamban található, de ott a személyes adatok kezelésével összefüggésben tényleges és valós irányítási vagy döntéshozatali tevékenységek nem zajlanak, akkor az illetékes felügyeleti hatóságok (vagy végső soron az Európai Adatvédelmi Testület) tárgyilagos szempontok és a rendelkezésre álló bizonyítékok vizsgálata alapján döntenek arról, melyik a „fő” felügyeleti hatóság. A tevékenységi központ helyének meghatározásához a felügyeleti hatóságok aktív megkeresésére és együttműködésére lehet szükség. Kizárólag a vizsgált szervezet nyilatkozatai alapján nem vonhatók le következtetések. A bizonyítási teher végső soron az adatkezelőkre és az adatfeldolgozókra hárul, tehát nekik kell bizonyítaniuk az illetékes felügyeleti hatóságok előtt, hol születnek az adatkezelésre vonatkozó döntések, és ki rendelkezik hatáskörrel e döntések végrehajtására. Az adatkezelési tevékenységekről ténylegesen vezetett nyilvántartás a szervezetek és a felügyeleti hatóságok számára is megkönnyíti a fő hatóság meghatározását. A fő felügyeleti hatóság vagy az érintett hatóságok a lényeges tények tárgyilagos vizsgálata alapján – szükség esetén további tájékoztatást kérve – megcáfolhatják az adatkezelő megállapítását.

Az illetékes felügyeleti hatóságok bizonyos esetekben felkérhetik az adatkezelőt, hogy az Európai Adatvédelmi Testület iránymutatásával összhangban szolgáltatson egyértelmű bizonyítékokat arról, hol található a tevékenységi központja, vagy hol születnek az adott adatkezelési tevékenységre vonatkozó döntések. Ezeket a bizonyítékokat kellő súllyal kell figyelembe venni, az érintett felügyeleti hatóságoknak pedig egymással együttműködve kell eldönteniük, melyikük lesz a fő hatóság a vizsgálatok lefolytatása során. Az ilyen esetek csak akkor utalhatók a 65. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján az Európai Adatvédelmi Testület elé, ha a felügyeleti hatóságok álláspontja eltér a fő felügyeleti hatóság meghatározását illetően. Az esetek többségében azonban az illetékes felügyeleti hatóságok várhatóan meg tudnak majd állapodni egy kölcsönösen kielégítő eljárásban.

2.3. Az adatfeldolgozó

Az általános adatvédelmi rendelet egységességi rendszert kínál, amellyel az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó és több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatfeldolgozók élhetnek.

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikke 16. pontjának b) alpontja rögzíti, hogy az adatfeldolgozó tevékenységi központja az Unión belüli központi ügyvitelének helye, vagy ha az Unióban nem rendelkezik központi ügyviteli hellyel, akkor az Unión belüli tevékenységi helye, ahol a fő adatkezelési (adatfeldolgozási) tevékenységek zajlanak.

A rendelet (36) preambulumbekkezdése szerint azonban az adatkezelőt és az adatfeldolgozót egyaránt érintő esetekben az adatkezelő fő felügyelő hatóságnak kell az illetékes fő felügyeleti hatóságnak lennie. Ez esetben az adatfeldolgozót felügyelő hatóság „érintett

felügyeleti hatóság” lesz, és részt kell vennie az együttműködési eljárásban. Ez a szabály csak akkor alkalmazandó, amikor az adatkezelő rendelkezik tevékenységi hellyel az Unióban. Amennyiben az adatkezelők a 3. cikk (2) bekezdése alapján az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartoznak, akkor rájuk nem vonatkozik az egységességi mechanizmus. Az adatfeldolgozó egyszerre több, különböző uniós tagállamokban működő adatkezelőnek is nyújthat szolgáltatást – például felhőszolgáltatóként. Ilyen esetekben a fő felügyeleti hatóság az adatkezelő tekintetében fő hatóságként eljárni illetékes felügyeleti hatóság lesz. A gyakorlatban ezt azt jelenti, hogy az adatfeldolgozónak akár több felügyeleti hatósággal is kapcsolatban kell állnia.

3. Egyéb lényeges kérdések

3.1. Az „érintett felügyeleti hatóság” szerepe

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 22. pontja a következőképpen rendelkezik:

„érintett felügyeleti hatóság” az a felügyeleti hatóság, amelyet a személyes adatok kezelése a következő okok valamelyike alapján érint: a) az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó az említett felügyeleti hatóság tagállamának területén rendelkezik tevékenységi hellyel; b) az adatkezelés jelentős mértékben érinti vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érinti a felügyeleti hatóság tagállamában lakóhellyel rendelkező érintetteket; vagy c) panaszt nyújtottak be az említett felügyeleti hatósághoz.”

Az „érintett felügyeleti hatóság” fogalma azzal a céllal került bevezetésre, hogy a „fő hatósági” modell ne akadályozzon más felügyeleti hatóságokat abban, hogy az ügy rendezését befolyásolják akkor, ha például az adatkezelési tevékenység a fő hatóság joghatósági területén kívül lakóhellyel rendelkező egyéneket jelentős mértékben érint. A fent idézett a) alpontban megfogalmazott tényező tekintetében ugyanazok a szempontok érvényesek, mint a fő hatóság meghatározása esetén. Megjegyzendő, hogy a b) alpont szerint az egyetlen kitétel, hogy az érintett lakóhellyel rendelkezzen az adott tagállamban, vagyis nem kell az adott ország állampolgárának lennie. A c) alpontot illetően általában véve könnyű tényszerűen megállapítani, hogy egy adott felügyeleti hatósághoz nyújtottak-e be panaszt.

Az általános adatvédelmi rendelet 56. cikkének (2) és (5) bekezdése rögzíti, mikor kell az érintett felügyeleti hatóságnak szerepet kell vállalnia egy ügy rendezésében anélkül, hogy fő felügyeleti hatóság lenne. Abban az esetben, ha a fő felügyeleti hatóság úgy határoz, hogy nem jár el az ügyben, a fő hatóságot tájékoztató érintett felügyeleti hatóság jár el. Ez összhangban van az általános adatvédelmi rendelet 61. cikkével (Kölcsönös segítségnyújtás) és 62. cikkével (A felügyeleti hatóságok közös műveletei). Ilyen helyzet előfordulhat például akkor, ha a Párizsban tevékenységi központtal rendelkező marketing vállalkozás olyan új terméket vezet be, amely kizárólag a Portugáliában lakóhellyel rendelkező érintetteket célozza meg. Ez esetben a francia és a portugál felügyeleti hatóság megállapodhat abban, hogy főként a portugál felügyeleti hatóság járjon el az ügyben. A felügyeleti hatóságok felkérhetik az adatkezelőket, hogy vállalati viszonyaik tisztázása érdekében nyújtsanak tájékoztatást. Mivel az adatkezelési tevékenységnek kizárólag helyi hatása van – ugyanis csak Portugáliában élő egyéneket érint – a (127) preambulumbekzdés értelmében a francia és a portugál felügyeleti hatóság hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy melyik felügyeleti hatóság járjon el.

Az általános adatvédelmi rendelet előírja, hogy a fő és az érintett felügyeleti hatóságoknak együtt kell működniük, kellőképpen tiszteletben tartva egymás álláspontját, hogy az ügyet mindegyik hatóság számára kielégítő módon kivizsgálják és rendezzék – és az érintettek számára hatékony jogorvoslatot biztosítsanak. A felügyeleti hatóságoknak törekedniük kell arra, hogy kölcsönösen elfogadható eljárásban állapodjanak meg. A hivatalos egységességi mechanizmushoz csak akkor szabad folyamodni, ha együttműködéssel nem sikerül kölcsönösen elfogadható eredményre jutni.

A határozatok kölcsönös elfogadása a lényegi következtetések mellett vonatkozhat a meghatározott eljárásra, így többek között a jogérvényesítési tevékenységre (például teljes körű vagy korlátozott vizsgálat) is. Emellett vonatkozhat még arra a határozatra, hogy az adott ügyben ne az általános adatvédelmi rendelet szerint járjanak el, például hivatalos prioritási politika miatt vagy mivel a fentiekben leírtak szerint vannak más érintett hatóságok is.

A felügyeleti hatóságok közötti konszenzus és jó szándék kialakítása elengedhetetlen az általános adatvédelmi rendelet szerinti együttműködési és egységességi eljárás sikeréhez.

3.2. Helyi adatkezelés

A helyi adatkezelési tevékenységre nem vonatkoznak az általános adatvédelmi rendelet együttműködési és egységességi rendelkezései. A felügyeleti hatóságoknak tiszteletben kell tartaniuk egymás illetékességét a helyi adatkezelési tevékenységek helyi kezelésében. A közhatalmi szervek által végzett adatkezelés tekintetében is mindig „helyi” szinten kell eljárni.

3.3. Az Unióban tevékenységi hellyel nem rendelkező vállalkozások

Az általános adatvédelmi rendelet szerinti együttműködési és egységességi mechanizmussal csak azok az adatkezelők élhetnek, amelyek egy vagy több tevékenységi hellyel rendelkeznek az Európai Unióban. Ha a vállalkozás nem rendelkezik tevékenységi hellyel az Unióban, akkor nem veheti igénybe az egységességi rendszert pusztán azért, mert képviselője van az egyik tagállamban. Az Unióban tevékenységi hellyel nem rendelkező adatkezelőknek tehát a helyi hatóságokkal kell kapcsolatban lenniük helyi képviselőjükön keresztül minden olyan tagállamban, ahol jelen vannak.

Kelt Brüsszelben, 2016. december 13-án

a munkacsoport részéről

az elnök

Isabelle FALQUE-PIERROTIN

A legutóbbi felülvizsgálat és elfogadás időpontja: 2017. április 5.

a munkacsoport részéről

az elnök

Isabelle FALQUE-PIERROTIN

MELLÉKLET – Iránymutató kérdések a fő felügyeleti hatóság meghatározásához

1. Az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó személyes adatok határokon átnyúló kezelését végzi-e?

a. Igen, ha:

- az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó több tagállamban rendelkezik tevékenységi hellyel, és
- a személyes adatokat több tagállamban található tevékenységi helyeken folytatott tevékenységekkel összefüggésben kezeli.

➤ Ez esetben folytassa a 2. kérdéssel.

b. Igen, ha:

- a személyes adatokat az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó az Unión belüli egyetlen tevékenységi helyén folytatott tevékenységekkel összefüggésben kezeli, de:
- az adatkezelés jelentős mértékben érint vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érint egyéneket több tagállamban.

➤ Ez esetben a fő hatóság az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó egy tagállamon belüli egyetlen tevékenységi helye tekintetében illetékes hatóság. Az egyetlen tevékenységi helynek logikusan az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tevékenységi központjának kell lennie, mivel más tevékenységi hellyel nem rendelkeznek.

2. Hogyan határozható meg a „fő felügyeleti hatóság”?

a. Csak adatkezelőt érintő ügyben:

- i. meg kell határozni az adatkezelő Unión belüli központi ügyvitelének helyét;
- ii. a központi ügyvitel helye szerinti ország felügyeleti hatósága lesz az adatkezelő fő hatósága.

Azonban:

- iii. ha az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó döntéseket az Unión belüli másik tevékenységi helyen hozzák, és ez a tevékenységi hely egyben hatáskörrel is rendelkezik az említett döntések végrehajtására, akkor a fő hatóság a tevékenységi hely szerinti ország hatósága lesz.

b. Adatkezelőt és adatfeldolgozót érintő ügyben:

- i. ellenőrizni kell, hogy az adatkezelő is rendelkezik-e tevékenységi hellyel az Unióban, és az egységességi rendszer hatálya alá tartozik-e. Ha igen:

- ii. meg kell határozni az adatkezelő fő felügyeleti hatóságát. Az adatfeldolgozó esetében is ez a hatóság lesz a fő felügyeleti hatóság.
 - iii. Az adatfeldolgozó esetében illetékes (nem fő) felügyeleti hatóság „érintett hatóság” lesz – lásd a lenti 3. kérdést.
- c. Csak adatfeldolgozót érintő ügyben:
- i. meg kell határozni az adatfeldolgozó Unión belüli központi ügyvitelének helyét;
 - ii. Ha az adatfeldolgozó nem rendelkezik központi ügyintézési hellyel az Unióban, meg kell határozni azt az Unión belüli tevékenységi helyét, ahol fő adatkezelési tevékenységek zajlanak.
- d. Közös adatkezelőket érintő ügyben:
- i. ellenőrizni kell, hogy a közös adatkezelők rendelkeznek-e tevékenységi hellyel az Európai Unióban;
 - ii. a tevékenységi helyek közül ki kell jelölni azt, ahol az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó döntéseket hozzák, és amely hatáskörrel rendelkezik e döntések végrehajtására az összes közös adatkezelő esetében. A közös adatkezelők által végzett adatkezelés szempontjából ez a tevékenységi hely tekintendő a tevékenységi központnak. A fő hatóság a tevékenységi hely szerinti ország hatósága lesz.

3. **Vannak-e „érintett felügyeleti hatóságok”?**

Egy hatóság akkor minősül „érintett hatóságnak”, ha:

- az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó az adott ország területén tevékenységi hellyel rendelkezik; vagy
- az adott ország területén élő érintetteket jelentős mértékben érinti vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érinti az adatkezelés; vagy
- panasz érkezik bizonyos hatósághoz.